

Služby a činnost Národního centra PID

Hana Heringová , Hana Šmídová

Bibliotheca Academica 2023

1. listopadu 2023

Spolufinancováno
Evropskou unií

Kdo jsme

Hana Heringová
Vedoucí Národního
centra pro perzistentní
identifikátory

Hana Šmídová
Koordinátorka národního centra
ORCID

Perzistentní identifikátory

- nástroje, které slouží k jednoznačné identifikaci **osob, organizací** a dalších **objektů** (např. knih, článků, datových sad) v systému vědecké komunikace
- předpokladem pro naplnění principů **otevřené vědy** a **FAIR dat**
- díky jejich **interoperabilitě** dochází k automatické výměně informací (metadat) mezi jednotlivými systémy a tím k úspoře administrativy, času a nákladů:
 - cost-benefit analýza ze Spojeného království:
úspora **55 000 člověkodnů / 45 milionů liber** v průběhu 5 let
(<https://doi.org/10.5281/zenodo.7356219>)
 - cost-benefit analýza z Austrálie:
úspora **38 000 člověkodnů / 24 milionů dolarů**
(<https://doi.org/10.5281/zenodo.7100578>)

Národní centrum pro perzistentní identifikátory

Založeno k 1. lednu 2023 jako organizační složka NTK

Mise:

Poskytovat **administrativní, metodickou a finanční** podporu pro zavádění perzistentních identifikátorů (PIDs) kompatibilních s evropskými a mezinárodními standardy (ISSN, ORCID iD, DOI a další)

- poskytovat administrativní a finanční podporu adopci a využití PIDs v ČR
- shromažďovat a třídit znalosti o PIDs a poskytovat metodickou podporu institucím se zájmem o využití PIDs
- sloužit jako platforma pro výměnu zkušeností a postupů

Národní centrum pro perzistentní identifikátory

Národní centrum zahrnuje:

- **Národní centrum ISSN**
- **Národní centrum ORCID** / národní konsorcium ORCID
- **Národní centrum DOI** / národní konsorcium DataCite
- NTK získala na založení a provoz NC finance z projektu CARDS (Czech Academic and Research Discovery, <https://cards.techlib.cz/>) na období 2023 – 2028

Web identifikátory.cz

 identifikátory.cz

Stránky o perzistentních identifikátorech

English

Identifikátory ▾ Služby ▾ O nás Novinky

Perzistentní identifikátory (PID) jsou nástroje, které slouží k jednoznačné identifikaci osob, organizací a dalších objektů (např. knih, článků, datových sad) v systému vědecké komunikace. Na tomto webu najdete informace o perzistentních identifikátorech a druzích jejich podpory na národní úrovni.

Oblíbené odkazy

Národní centrum
ORCID

Národní centrum
DOI

Česká národní
agentura pro ISBN
a ISMN

Národní centrum
ISSN

Novinky

**Webinář ohledně
interoperability ORCID a
DSpace/DSpace-CRIS**
9. října 2023
Ve středu 11. 10. od 18:00 do 19:00 proběhne webinář týkající se možností propojení registru ORCID se systémy DSpace a...
[Pokračovat ve čtení »](#)

**Výroční setkání komunity
DataCite 12. října**
26. září 2023
Ve čtvrtek 12. října pořádá společnost DataCite v rámci svého výročního setkání sérii online přednášek a školení pro uživatele jejich...
[Pokračovat ve čtení »](#)

**Webinář o propagaci ORCID
iD na institucích**
19. září 2023
Ve čtvrtek 28. září 2023 proběhl webinář od společnosti ORCID týkající se propagace ORCID iD na členských institucích. V rámci...
[Pokračovat ve čtení »](#)

**Proběhl webinář o nástroji
Affiliation Manager**
1. srpna 2023
Affiliation Manager je nástroj od ORCID dostupný členům konsorcií, tj. i členům NC ORCID. Tento nástroj umožňuje institucím jednoduše přidat...
[Pokračovat ve čtení »](#)

ORCID iD

- jednoznačný identifikátor výzkumnic a výzkumníků
- standard pro jedinečnou a trvalou identifikaci všech osob zapojených do výzkumných a publikačních procesů ve vědě
- vyžadován:
 - Horizon Europe
 - Open Research Europe
 - European Open Science Cloud
 - nakladatelé odborné literatury (Elsevier, Springer Nature, The Royal Society, Wiley, IEEE aj.)
- doporučený pro vykazování výsledků do RIV - IS VaVal

Národní centrum ORCID

- podporuje efektivní využívání perzistentního identifikátoru ORCID iD v ČR
- založeno 1. června 2023
- členské poplatky financovány z projektu CARDS pro **až 110 institucí v roce 2028**

Co členství v národním centru přináší?

Členské instituce v NC ORCID získávají přístup k tzv. prémiovým službám ORCID:

- **integrace ORCID až do 5 systémů (členské API)**
výměna informací mezi ORCID a systémy vaší instituce, umožňuje na profil výzkumníků přidávat informace
- **nástroj Affiliation Manager**
umožňuje na profil výzkumníků jednoduše přidat afilaci
- **prioritní podpora ze strany ORCID**

Co členství v národním centru přináší?

- výstupy výzkumníků propojeny s institucí – zviditelnění
- instituce může přidávat informace na profil svých výzkumníků – správnost, aktuálnost, důvěryhodnost
- úspora času a zjednodušení administrativy pro instituci i výzkumníka

Současní členové NC ORCID

CESNET

Grantová agentura ČR

Vysoké školy:

ČVUT, ČZU, JČU, MUNI, MENDELU, OSU, TUL, UHK, UK, UPCE, UPOL,
UTB, VETUNI, VŠB-TUO, VŠE, VŠCHT, VUT, ZČU

NTK

+ v roce **2024** plánujeme přijmout dalších **14 institucí**
(ve dvou termínech - na začátku a v polovině roku)

- identifikátor objektů v digitálním prostředí (články, datové sady a další typy obsahu)
- výstupy jednoznačně identifikovatelné, dohledatelné, jednoduše citovatelné a opakovaně použitelné
- registrační agentury **Crossref** (vydavatelé) a **DataCite** (repozitáře)

IGSN

- International Generic Sample Number - jedinečný a trvalý identifikátor fyzických vzorků (např. hornin, vody, půdy)
- jednotlivý vzorek, kolekce vzorků nebo prvek reálného světa, z něhož byl vzorek odebrán
- funkčně typ DOI / registrační agentura DataCite
- lze provázat s čárovými či QR kódy
- lze použít i pro vzorky, které časem podlehnou zkáze

Více o IGSN: <https://support.datacite.org/docs/about-igsn-ids-for-material-samples>

Národní centrum DOI

- podporuje implementaci a efektivní využívání perzistentního identifikátoru DOI
- založeno 1. června 2023
- členské poplatky financovány z projektu CARDS pro **až 110 institucí v roce 2028**
- zprostředkovává služby registrační agentury DataCite:
 - přidělování **DOI** výzkumným datům, ale i jiným typům výstupů
 - přidělování **IGSN**

Současní členové NC DOI

Vysoké školy (ČZU, MUNI, UK)

Ústavy AV ČR (Archeologický ústav, Biotechnologický ústav, knihovna)

Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy

NTK

CESNET od 2024

**+ v roce 2024 přijmeme další instituce
(kdykoliv v průběhu roku)**

Jak se připojit k národním centrům ORCID a DOI?

- kontaktujte nás na **orcid@techlib.cz** / **doi@techlib.cz**
- podpis smlouvy o zajištění služeb ORCID / DataCite mezi institucí a NTK
- služby jsou zajišťovány vysokoškolským institucím, výzkumným organizacím, neziskovým organizacím a výzkum financujícím agenturám se sídlem v České republice
- členství:
 - politika národních center
 - kontaktní osoby
 - zástupci členských institucí se scházejí dle potřeby
 - výměna zkušeností, dobré praxe

Plány Centra PID pro rok 2024

- rozšiřování národních center ORCID a DOI
- rozšíření týmu
- série vzdělávání knihovníků a pracovníků podpory vědy
- první fáze analýzy nákladů a přínosů implementace vybraných PIDs v českém VaVal
- další kolo kampaně k ORCID iD
- PIDfest ve spolupráci s Australian Research Data Commons - červen 2024

pidfest.org

Školení pro knihovníky a pracovníky podpory vědy

Formulář pro vyjádření zájmu:
<https://t.ly/ELUzj>

Bibliotheca Academica – workshop

Jak integrovat ORCID iD do institucionální infrastruktury

Středa 1. listopadu, 13:45 – 15:45

Možnost online účasti

Registrace: <https://t.ly/3NiGg>

PR kampaň zaměřená na ORCID iD

Kdy: podzim 2023

Cílová skupina: výzkumníci, zejména začínající

Cíl kampaně:

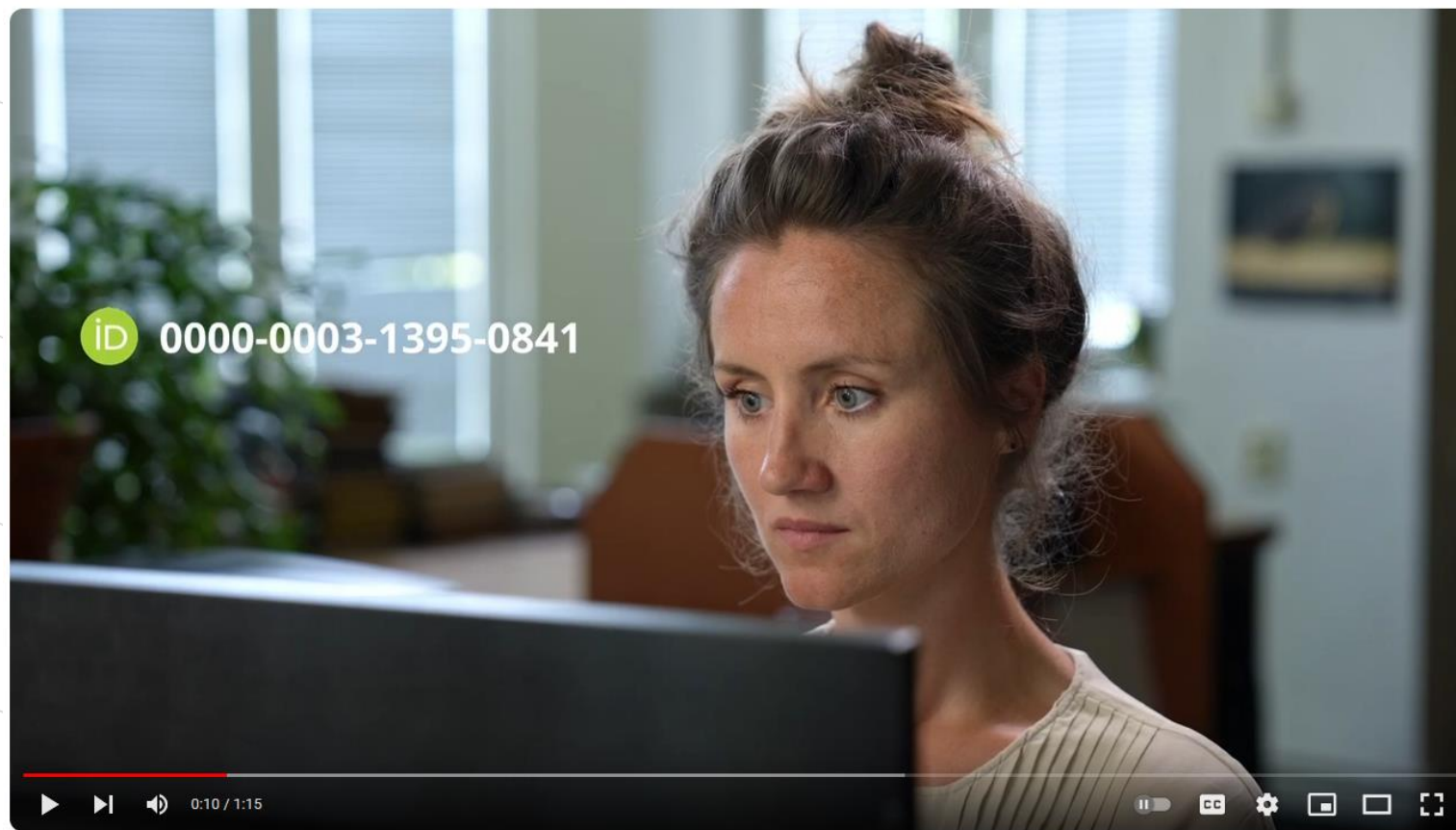
- 1) zvýšit počet aktivních uživatelů ORCID iD
- 2) zvýšit povědomí o PIDs a jejich přínosech

PR balíček pro instituce

<https://identifikatory.cz> > Národní centrum ORCID > Propagační materiály

- Videa
- Články
- Vzory e-mailů
- Letáky
- Badge
- Školení
- Další materiály (včetně AJ)

Videa

Články

VĚDA VÝZKUM.CZ

Portál Vědavýzkum.cz - Nezávislé informace o vědě a výzkumu

Vyhledávání...

[Politika výzkumu a vývoje](#)[Legislativa a právo](#)[Duševní vlastnictví](#)[Transfer znalostí a spolupráce](#)[Inovace a t](#)[Z domova](#)[Ze zahraničí](#)[Blogy a komentáře](#)[Rozhovory a profily](#)[Granty a dotace](#)[Akce](#)[Pracovní pozice](#)

ORCID iD: Identifikátor, který určí, kdo je kdo ve vědě

3. 10. 2023

[Tisk](#)[Email](#)

Nejen, že ve vědě neustále stoupá počet publikací, ale roste také počet výzkumníků a výzkumnic. I proto je stále důležitější rychle a bezproblémově určit autory a autorky konkrétních výsledků vědecké práce. V tomto ohledu může pomoci ORCID iD – šestnáctimístný identifikátor, který jednoznačně určí, kdo je kdo ve vědě.

Vzory e-mailů

Dobrý den,

obracíme se na Vás jménem *[doplňte název organizace]* s doporučením založit si ORCID iD.

Co je ORCID iD

ORCID iD je jedinečný numerický kód, který Vám snadno umožní se odlišit od ostatních autorů stejného nebo podobného jména a jednoznačně Vás propojit s Vašimi publikacemi.

Jak si můžete ORCID iD založit

Účet na ORCID si založíte snadno na adrese <https://orcid.org/register>.

Proč si založit ORCID iD

Dobrý den,

obracíme se na Vás jménem *[doplňte název organizace]*

Rádi bychom na Váš profil ORCID do sekce týkající se zaměstnání přidali informaci o tom, že jste naším zaměstnancem. Afiliaci Vám přidáme ve správném formátu, čímž zajistíme jednoznačné spojení mezi Vámi a *[doplňte název organizace]*, což oceníte zejména při grantových žádostech. Díky spojení s *[doplňte název organizace]* budete Vy i výsledky Vaší práce také snáze dohledatelní a viditelní pro své spolupracovníky.

Pro udělení svolení k zapsání afiliace, klikněte prosím na tento odkaz *[doplňte odkaz vygenerovaný nástrojem Affiliation Manager]* Budete přesměrováni na ORCID a budete vyzváni k přihlášení do Vašeho profilu ORCID (pokud máte ORCID iD), nebo k vytvoření nového ORCID iD (pokud ORCID iD ještě nemáte). Vyskočí okno s žádostí o autorizaci, ve kterém budete požádáni o "autorizaci přístupu" pro..... *[název organizace]*. Po udělení oprávnění bude do Vašeho profilu ORCID přidána informace o příslušnosti k naší organizaci (aktualizace záznamu ORCID může trvat 5 minut).

Dobrý den,

[doplňte název organizace] Vám nabízí možnost pravidelné aktualizace seznamu publikací na Vašem profilu ORCID , spojeném s Vaším ORCID iD (příklad).

Stačí když nám udělíte souhlas s přidáváním publikací na Váš profil prostřednictvím tohoto odkazu *[doplňte odkaz]* (pro udělení souhlasu musíte být přihlášení do Vašeho ORCID profilu).

Starosti o aktualizaci Vašeho profilu tak necháte na nás.

Aktuální a úplný profil Vám například umožní jednoduše sdílet informace o Vašich publikacích a afiliaci s poskytovateli financí či redakcemi odborných časopisů a zjednoduší

Všechny informace o vašem výzkumu jsou dostupné prostřednictvím jedinečného profilu, který můžete použít, kdekoli potřebujete.

- ORCID iD je mezinárodně uznávaný nezávislý identifikátor výzkumníků a výzkumnic.
- Získáte jej zdarma.
- Nad svým profilem ORCID máte vždy plnou kontrolu.

Jedinečně váš. Odlište se od výzkumníků stejného či podobného jména. ORCID pomáhá také snížit nejistotu při různých variantách vašeho jména či při jeho změně.

Lepší viditelnost a dohledatelnost. Profil ORCID na jednom místě shrnuje vaši vědeckou kariéru – afiliaci, publikace, granty, ocenění a další odborné činnosti.

Více času na výzkum. Organizace, které zvolíte, mohou místo vás přidávat informace o vašem výzkumu do vašeho profilu ORCID.

Snížení administrativní zátěže. Stále více formulářů např. pro žádosti o granty lze automaticky vyplnit, když do nich zadáte své ORCID iD.

Jednoduché sdílení údajů. Snadno sdílejte data ze svého profilu ORCID s poskytovateli financí, nakladateli, datovými úložišti či kolegy.

Spolufinancováno
Evropskou unií

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Badge pro členské instituce

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

**Jsme členem
národního centra ORCID**

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

**Jsme
členem
národního
centra
ORCID**

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

**Podporujeme
ORCID iD**

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

**Podporujeme
ORCID iD**

PR balíček pro instituce

- materiály jsou určeny k šíření a využití na institucích v ČR (nejen členské instituce NC ORCID)
- videa jsou licencována pod licencí Creative Commons Uveďte původ 4.0 (CC BY 4.0) – informace uvedeny v samotném videu

SDÍLEJTE, NEŽ TO SMAŽOU!

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

**Czech Academic and Research
Discovery Services
CARDS**

Děkujeme vám za pozornost

orcid@techlib.cz

doi@techlib.cz

www.identifikatory.cz

